

Azərbaycan Ordusu, Azərbaycan əsgəri bilməlidir ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyü nəyin bahasına olursa-olsun, bərpa edilməlidir.

Heydər ƏLİYEV

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZIRLIYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 16 noyabr 2019-cu il № 89 (2406) Qiyməti 30 qəpik

Bakıda Dünya dini liderlərinin II Sammiti keçirilir

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Sammitin açılış mərasimində iştirak edib

Noyabrin 14-də Bakıda Dünya dini liderlərinin II Sammiti işə başlayıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanum Mehriban Əliyeva Sammitin açılış mərasimində iştirak ediblər. Əvvəlcə birgə foto çəkdirildi. Sammit müqəddəs "Qurani-Kərim"dən ayalərin oxunması ilə başladı.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Sammitdə nitq söylədi.

- Hörmətli Şeyxüllislam Alahşükür Paşazadə hezrətləri.

Zati-müqəddəsleri Moskvanın və Bütün Rusyanın Patriarxı Kirill.

Hörmətli din xadimləri, qonaqlar, xanımlar və cənablar.

Mən bütün qonaqları səmi-miyətə salamlayıram. Dünya dini liderlərinin ikinci Zirvə görüşündə iştirak edən bütün qonaqlara "Xoş gəlmisiniz!" deyirəm.

Bu beynəlxalq tədbirin çox böyük əhəmiyyəti var. Biz fəxr edirik ki, Azərbaycan bu mötəbər tədbirə ikinci dəfə ev sahibliyi edir. Bu, bir daha onu göstərir ki, Azərbaycan dinlər-arası dialoquñ inkişafında öz önəmli rolunu oynayır və bundan sonra da oynayaqdır.

Bakıda belə mötəbər tədbirin keçirilməsi, hesab edirəm ki, təbiidir. Çünkü Azərbaycanın qədim dinlərarası ənənələri vardır. Azərbaycan içtimai-siyasi quruluşundan asılı olmayaraq, bütün dövrlərdə bu istiqamətdə nümunəvi ölkə kimi özünü göstəmişdir. Əsr-lərboyu ölkəmizdə bütün dinlərin, bütün etnik qrupların nümayəndələri bir aile kimi sülh, məhrəbanlıq, dostluq, qarşılıqlı anlaşma şəraitində yaşa-mışlar. Azərbaycan çoxkon-

fessiyali, çoxmilətli bir ölkədir və bu, bizim böyük sərvətimizdir. Dini və etnik müxtəlifliyimiz bizim böyük sərvətimizdir. Azərbaycanda uğurlu inkişafın, sabitliyin bərqərar olması istiqamətində atılmış bütün addımların arxasında dini və milli dözlümlük, toleranlıq və multikultural dəyərlər dayanır. Bizim qədim tariximizi eks etdirən, o cümlədən bizim dini abidələrimizdir. Bizim dini abidələrimiz, ilk növbədə, onu göstərir ki, Azərbaycan qədim diydər. Digər tərəfdən onu göstərir ki, müxtəlif dövrlərdə müxtəlif dinlərin nümayəndəleri Azərbaycanda yaşımiş, yaratmış və gözəl tarixi miras qoymuşlar. Qeyd etməliyəm və biz fəxr edirik ki, İslam aləminin en qədim məscidlərindən biri Azərbaycanda yerləşir. Şamaxı Cümə məscidi 743-cü ildə inşa edilmişdir, bir neçə il bundan əvvəl əsaslı təmir olunmuşdur. Bu məscid Dərbənd məscidindən sonra Qafqazın en qədim məscidiidir.

Eyni zamanda, qədim dövlət olan Qafqaz Albaniyasının

kilsəsi Azərbaycanın digər tərixi şəhəri - Şəkinin yaxınlığında yerləşir və bu kilsənin qədim tarixi var. Bu, Qafqazın en qədim kilsələrindən biridir. Bakıda atəşpərestlik mebədi - Atəşgah yerləşir. Bu da onu göstərir ki, zərdüştlük dininin Azərbaycanda qədim kökləri vardır. Sonrakı dövrlərdə rus pravoslav kilsələri, sinaqoqlar, katolik kilsəsi inşa edilmişdir. Onu da bildirməliyəm ki, Azərbaycan dövləti tarixi-dini abidələrimizin qorunması və yeni dini məbədlərin inşası istiqamətində səyərini əsirgəmir.

Azərbaycan dövlətinin maliyyə dəstəyi ilə bütün dinlərin məbədləri əsaslı şəkildə təmir edilmiş və ya yenidən tikilmişdir. Beləliklə, dinlərərəsi dialoquñ Azərbaycanda qədim tarixi vardır və müasir Azərbaycan dövləti bu ənənələrə sadigdir. Biz İslam dininə sadiqik. Öz dinimizi təbliğ edirik, eyni zamanda, Azərbaycanda bütün dinlərin nümayəndələri sərbəst yaşayır, fəaliyyət göstərir, öz dini ayinlərini icra edirlər. Beləliklə, ölkəmizdə çox gözəl ictimai ab-

hava vardır.

Beynəlxalq təşkilatlar, eyni zamanda, dünya dini liderləri Azərbaycanın bu istiqamətdəki fəaliyyətini yüksək qiymətləndirir. Azərbaycana bir neçə dəfə səfər etmiş Zati-müqəddəsleri Moskva və Bütün Rusyanın Patriarxı Kirill, Azərbaycana səfər etmiş Roma Papası Fransisk, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına rəhbərlik etmiş şəxslər Azərbaycanda dinlərərəsi dialoquñ yüksək səviyyədə təşkil edilməsi haqqında dəfələrlə öz sözərini demişlər. Bu sözər, bu yüksək qiymət bizim üçün çox dəyərlidir və bu, reallığı eks etdirir.

Azərbaycan o ölkədir ki, öz inkişafını, öz gələcəyini milli köklər üzərində qurubdur. Ənənəvi dəyərlər bizim üçün en böyük sərvətdir. Biz çox şadıq ki, Azərbaycanda yetişən gənc nəsil milli ruhda, vətənpərvərlik ruhunda və eyni zamanda, ənənəvi dəyərlər ruhunda tərbiye alır. Hesab edirəm ki, Bakıda keçirilən Zirvə görüşünün mövzularından biri də məhz bu olacaq.

Çünki biz görürük ki, dünyada, dünyanın müxtəlif yerlərində ənənəvi dəyərlərə qarşı kampaniya aparılır, onlar gözdən salınır, bizim üçün yad olan, bizim milli təfəkkürümüzə uyğun olmayan yeni "dəyərlər" aşilanır. Biz özümüzü və xüsusiylə gənc nəslimizi bu yad və bəd təsirdən qorunmayıq. Ona görə hesab edirəm ki, ənənəvi dəyərlərin, aile dəyərlərinin təbliğ edilməsi hamımızın işi olmalıdır. Yenə də deyirəm, Azərbaycanda bu istiqamətdə aparılan siyaset - həm dövlət, həm dini liderlər tərəfindən aparılan siyaset, hesab edirəm ki, çox böyük qiymətə layiqdir.

Azərbaycan multikulturalizm dəyərlərini təbliğ edən ölkələrdən biridir. Multikulturalizm Azərbaycanda həm həyat tərzidir, həm də dövlət siyasetidir. Təsadüfi deyil ki, Azərbaycanda bu istiqamətdə bir çox önemli addımlar atılmışdır və bir neçə mötəbər beynəlxalq tədbir keçirilmişdir. Tədbirlərin bəziləri ənənəvi xarakter daşıyır. Məsələn, Bakı Humanitar Forumu ənənəvi olaraq keçirilir. Ümumdünya Mədeniyyətlərərə Dialoq Forumu BMT tərəfindən dəstəklənir. BMT Sivilizasiyalar Alyansının Qlobal Forumu, Dünya dini liderlərinin Zirvə görüşləri, yəni, bütün bu tədbirlərin bir məqsədi var - dinlərərəsi dialoqu möhkəmləndirmək, dini ayrı-seçkiliyə qarşı birgə mübarizə aparmaq, multikultural dəyərləri təbliğ etmek və beləliklə, dünyada gedən müsbət proseslərə öz töhfəmizi verməkdir. Çünkü biz yaxşı görürük və mətbuatdan da izleyirik ki, dini zəmində, etnik zəmində, məzhabə zəminində bir çox xoşagelməz hallar - münaqışlər, qarşıdurmalar, müharibələr, qardaş qanının axıdılması baş verir. Əfsuslar olsun ki, bəzi hallarda psevdodinini şular altında cinayətlər töredilir. Biz bu istiqamətdə öz səyərlərimizi birləşdirmeliyik.

(Ardı 2-ci səhifədə)

Bakıda Dünya dini liderlerinin II Sammiti keçirilir

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Sammitin açılış mərasimində iştirak edib

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Azərbaycanda dövlət-din münasibətləri yüksək səviyyədə tənzimlənir. Dövlət-din münasibətlərinin əsasını ulu öndər Heydər Əliyev qoymuşdur. Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının böyük oğludur və bütün dövrlərdə - həm sovet dövründə, həm müstəqillik dövründə xalqa ləyaqətə xidmət etmişdir. Dövlət-din münasibətlərinin təməlini məhz Heydər Əliyev qoymuşdur, neçə ki, müasir Azərbaycanın bütün başqa istiqamətlər üzrə inkişaf konsepsiyası onun adı ilə bağlıdır. Demək olar ki, ölkə idarə olunmaz vəziyyətdə idi. Xüsusilə 1992-ci ildə Azərbaycan Xalq Cəbhəsi tərəfindən həyata keçirilmiş hərbi çevriliş nəticəsində vəziyyət daha da ağırlaşdı, Azərbaycan dərin böhrana düşər oldu, ölkəni xaos, anarxiya, əzbaşınalıq bürüdü. Eyni zamanda, dinişlərarası, millətlərarası münasibətlərə böyük ziyan vuruldu. Azərbaycan Xalq Cəbhəsinin hakimiyyəti tariximizin qara ləkəsidir. Bu, rüsvayçılıq dövrüdür və təsadüfi deyil ki, Azərbaycan xalqı bu antimilli, satqın və qorxaq hakimiyyətə cəmi bir il dözə bildi, bir ildən sonra öz liderine üz tutub Heydər Əliyevi hakimiyyətə dəvət etdi və ona ölkənin gələcəyini etibar etdi.

min geleceyin etibar etdi.

Heydər Əliyev hakimiyyəte gələndən sonra, ilk növbədə, qanunsuz silahlı birləşmələrin tərk-silah edilməsi istiqamətində önemli addımlar atdı, erməni işgalinin qarşısını aldı ve Azərbaycan işgal altında olmuş bəzi torpaqları geri qaytarra bildi. Ölkdə sabitlik bərqərar oldu, inkişaf yoluna qədəm qoyuldu. Biz beynəlxalq təcrid-dən çıxa bildik, iqtisadi və siyasi ıslahatlar aparılmağa başlandı. O cümlədən dövlət-din münasibətlərinin formallaşması Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Eyni zamanda, şeyx həzrətləri bu istiqamətdə çox böyük fədakarlıq və fealiyyət göstərmişdir. Mən bu işlərin şahidi kimi deyə biləram ki, Heydər Əliyevin və şeyx həzrətlərinin dostluğu dövlət-din münasibətlərinin formallaşmasında həlledici rol oynamışdır. Şeyx həzrətləri bu gün də dövlət-din münasibətlərinin sağlam zəmində davam etdirilməsi istiqamətində böyük işlər görür, Azərbaycanı dünyada təbliğ edir. Onun rəhbərliyi ilə aparılan işlər həm Azərbaycan xalqı tərəfindən, həm də dünya ictimaiyəti tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Hər il bir neçə Ölkdə şeyx həzrətlərinin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə mötəbər beynəlxalq tədbirlər keçirilir. Həm Azərbaycanda, həm Qafqazda, həm də dünyada böyük nüfuz qazanmış şeyx həzrətləri din-dövlət münasibətlərinin necə tənzimlənməsi istiqamə-

tində atılan addımları ölçüb-bisir və bu addımlar ölkəmizin ümumi inkişafını dəstəkləyir. Çünkü hər bir ölkənin sabitliyi hər bir ölkənin gələcəyi deməkdir. Sabitlik pozulan yerlərdə inkişafa da yer qalmır. Əfsuslar olsun ki, son illər ərzində dini zəmində müxtəlif ölkələrdə iğtişaşlar, müharibələr, münaqışələr baş alıb gedir. Əfsuslar olsun ki, bir çox hallarda dini şüarlar altında böyük cinayətlər törədilir.

Şeyx həzrətləri Azərbaycanın ümumi inkişafına çox böyük töhfə vermiş böyük şəxs-lərdən biridir. Bu ilin avqust ayında mənim Sərəncamımla Azərbaycanın ən ali ordeni olan "Heydər Əliyev" ordeni şeyx həzrətlərinə verilmişdir və bu gün təntənəli şəkildə bu yüksək mükafat şeyx həzrətlərinə təqdim edilecekdir.

Dinlərarası münasibətlərə gəldikdə, hesab edirəm ki, bu münasibətlərin spektri kifayət qədər genişdir. Biz Azərbaycanda ümumi konsepsiyaya baxdıqda görürük ki, bir neçə istiqamət var, bu, sadəcə olaraq, dini liderlərin bir-biri ilə əlaqədə olması demək deyil. Bu, müxtəlif tədbirlərin keçirilməsidir və önəmlı mesajların verilməsidir. Mən bu tədbirlərin arasında Azərbaycanda bir neçə il bundan əvvəl keçirilmiş I Avropa və IV İslam Həmreyyiliyi oyunlarını da qeyd etmək istəyirəm. Baxmayaraq ki, bu, idman yarışlarıdır, ancaq bu yarışların çox böyük siyasi mənası vardır. Çünkü təsəvvür edin, cəmi iki il ərzində bir ölkədə, bir şəhərdə İslam ölkələrinin və Avropa ölkələrinin idmançıları yarışır və eyni zamanda, dostluq əlaqələri yaradırlar. Çünkü bu oyunlar, sadəcə olaraq, idman yarışı deyil. Bu oyunlar Azərbaycanda bir dostluq festivalına, dostluq bayramına çevrilmişdir. Hər iki idman yarışında 100-dən çox ölkə təmsil olunurdu, minlərlə idmançı, məşqçi, qonaq iştirak edirdi və əlbəttə ki, bu oyunların dinlərarası, mədəniyyətlə-

rarası dialoqun təşviqində böyük rolu vardır.

Keçən il biz "Bakı Prosesi"nin 10 illiyini qeyd etmişik. "Bakı Prosesi" bizim təşəbbüsümüzle başlanmış prosesdir və bu gün bu, geniş beynəlxalq dəstəyə malikdir. O cümlədən BMT "Bakı Prosesi"ni dinlərəsə, mədəniyyətlərəsə dialoqun önemli platforması kimi qəbul edir. 2008-ci ildə Bakıda Avropa Şurasının Mədəniyyət nazirlərinin toplantısı keçirilmişdir və biz qərara gəldik ki, bu toplantıya İsləm Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv olan ölkələrin Mədəniyyət nazirlərini dəvət edək və beləliklə, birinci temas yarandı. Ondan sonra 2009-cu ildə Bakıda İsləm Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv ölkələrin Mədəniyyət nazirlərinin toplantısına biz Avropadan nazirləri dəvət etdik. Azərbaycan nadir ölkələrdən ki, həm İsləm Əməkdaşlıq Təşkilatına, həm də Avropa Şurasına üzvdür və biz bu imkandan istifadə edib "Bakı Prosesi"ne start verdik. Bayaq qeyd etdiyim kimi, bu gün beynəlxalq aləmdə "Bakı Prosesi" çox yüksək qiymətləndirilir və bu, doğrudan da nadir əməkdaşlıq formatıdır.

Đinlərarası dialoqdan danişarkən, əlbette ki, biz təkcə müsbət məqamların qeyd edilməsi ilə kifayətlənməməliyik. Eyni zamanda, münaqışələri din amilinə bağlamaq cəhdlərinə də çox ciddi şəkildə pisləməliyik. Bu nümunelərdən biri uzun illər davam edən Ermənistən-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqışəsidir. Bildirməliyim ki, Dağlıq Qarabağ əzəli Azərbaycan torpağıdır, tarixi Azərbaycan torpağıdır. Azərbaycan xalqı əsrlər boyu bu torpaqda yaşayıb yaratmışdır və qədim xəritələrdə, eyni zamanda, Çar Rusiyasının XX əsrin əvvəllərində çap edilmiş xəritələrində Dağlıq Qarabağa aid olan ərazidə bütün toponimlər Azərbaycan mənşəlidir. Qarabağ xanlığı Azərbaycan xanlığı olmuşdur. Sadəcə olaraq, XIX əsrin əvvəllərində ermənilər

Dağlıq Qarabağa köçürülmüşlər və XX əsrde orada milli tərkib böyük dərəcədə deformasiyaya uğramışdır. Onu da bildirməliyəm ki, bolşevik inqilabından sonra respublikalar arasında çizilən xəritələrə gəldikdə, o vaxt bolşevik hökuməti tərəfindən qərar qəbul edilmişdir ki, Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın tərkibində saxlanılsın. Bu, çox önemli məqamdır, çünkü tarixi təhrif etməkdə usta dərəcəsinə çatmış erməni tariixçiləri qeyd edirlər ki, Dağlıq Qarabağın Azərbaycana verilməsi haqqında qərar qəbul edilmişdir. Halbuki bu, belə deyil və tarixi sənədlər bunu göstərir, Dağlıq Qarabağı Azərbaycanın tərkibində saxlamaq haqqında qərar qəbul edilmişdir. Yəni, bu, eyni zamanda, tarixi və siyasi mövqeləri eksoctdur.

Ancaq Sovet İttifaqının dağılması ərəfəsində Dağlıq Qarabağda və Ermənistanda baş qaldırmış millətçi qüvvələr Azərbaycana qarşı təcavüzə başlamışdır və hərbi təcavüz nəticəsində torpaqlarımızın təxminən 20 faizi, o cümlədən Dağlıq Qarabağ və ətrafda

olan 7 rayon işgal altına düşmüştür. Bu ərazilərdə Azərbaycan xalqına qarşı soyqırımı törədilmişdir, bizim bütün tarixi abidələrimiz, qəbirlərimiz, o cümlədən məscidlerimiz ermənilər tərefindən dağdırılmışdır. Münaqişə ilə bağlı BMT Təhlükəsizlik Şurası 4 qətnamə qəbul edib ve bu qətnamelərde erməni silahlı qüvvələrinin bizim torpaqlarımızdan çıxarılması haqqında açıq-aydın müddəalar var, Ermənistən bu qətnamələrə məhəl qoymur. Digər beynəlxalq təşkilatlar - Qoşulmama Hərakatı, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Avropa Parlamenti, Avropa Şurası və başqa təşkilatlar oxşar qərar və qətnamələr qəbul etmişlər. Münaqişənin həlli üçün yeganə yol Azərbaycanın ərazi bütövlüğünün bərpasıdır.

Bu büyük humanitar fəlakət nəticəsində Dağlıq Qarabağdan, Ermənistandan və Qara-

bağı əhatə edən rayonlardan bir milyon azərbaycanlı qəçqin-köçkün vəziyyətinə düşmüşdür. O vaxt Azərbaycanın əhalisi 8 milyon idi. Yəni, təsəvvür edin nə qədər böyük humanitar fəlakət idi. Buna baxmayaraq, Azərbaycan uğurla inkişaf edir, ölkəmiz beynəlxalq aləmdə böyük nüfuz qazanmışdır. Keçən ay Bakıda Qoşulmama Hərəkatının Zirvə Görüşünün Yekun Beyannaməsi də ədaləti əks etdirir və bildirməliyəm ki, Azərbaycan bu böyük təşkilata sədriyi öz üzərinə götürmişdir. Azərbaycan 120 ölkənin yekdil qərarı ilə bundan sonra üç il ərzində Qoşulmama Hərəkatına sədrlilik edəcək.

Katılımımızın seviyənə yüksələcək.

Bizim iqtisadi göstəricilərimiz çox müsbətdir. 2003-cü il-dən bu günə qədər ölkə iqtisadiyyatı 3,2 dəfə artmışdır, səvadlılıq 100 faizə yaxındır, yoxsulluq son 16 il ərzində təxminən 50 faizdən 5 faizə düşmüşdür. Azərbaycan texnoloji inkişafa böyük önəm verir və bu gün dünyanın məhdud sayda olan kosmik klubunun üzvüdür, üç peykimiz var. Önəmli nəqliyyat layihələri icra edilir. Bu layihələr, sadəcə olaraq, nəqliyyat layihələri deyil, bu, əməkdaşlıq layihələridir. Çünkü nəqliyyat ele bir sahədir ki, qonşu ölkələr və digər bölgə ölkələri bir-birindən asılı olurlar. Azərbaycan açıq dənizlərə çıxışı olmayan bir ölkə kimi artıq beynəlxalq nəqliyyat mərkəzlərinindən birinə çevrilmişdir - Şərqi-Qərb və Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizləri Azərbaycanın arazisindən keçir.

Bütün bu nailiyetler deməyə əsas verir ki, inkişafımız bundan sonra da uğurlu olacaq, gələcəyimiz parlaq olacaq və uğurlu gələcəyimizin əsas şərti daxili sabitlikdir. Sabitliyin də təminatçısı Azərbaycan xalqıdır, onun rəyidir, onun bize verdiyi dəstəkdir. Xalq-iqtidar birliyi Azərbaycanın uğurlu inkişafının əsas amillərindən biridir və eyni zamanda, diniərəkəsi münasibətlər də bizim gümüzü artırır.

Mən əminəm ki, bu Zirvə görüşünün çox böyük əhəmiyyəti olacaq və Bakıdan səslənən mesajlar lazımi ünvana çatacaq. Hesab edirəm ki, əsas istiqamətlərdən biri dini ayrı-seçkiliyə yol verməmək, ksenofobiya, islamofobiya, antisemitizmə qarşı birgə mübarizə aparmaq, dindən siyasi məqsədlər üçün istifadə etməmək, münaqişələrə dini don geyindirməmək, münaqişə zamanı tarixi-dini abidələri dağıtmamaq və ənənəvi dəyərləri təbliğ etməkdir. Hesab edirəm ki, dediyim bu məsələlər Azərbaycanın bu istiqamətdəki siyasətini eks etdirir. Əminəm ki, Zirvə görüşünün nəticələri bu istiqamətdə atılmış növbəti addım olacaqdır.

Mən bir daha qonaqları səmimiyyətlə salamlayıram və Zirvə görüşünə uğurlar arzulayıram. Saç olun.

Müxtəlif qoşun növlərinin cəlb olunduğu əməliyyat təlimi davam edir

Azərbaycan Ordusu miqyasında keçirilən əməliyyat təlimi çərçivəsində Hərbi Hava Qüvvələri (HHQ) qarşıya qoyulan tapşırıqları icra edir.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, plana uyğun olaraq HHQ-nin idarəetmə qrupuna

müdaxilələr əsasında daxil olan məlumatlar xəritə üzərinə işlənilir.

Təlimə cəlb olunan aviasiya və hava hücumundan müdafiə vasitələri tapşırıqları dəqiq və effektiv icra edirlər.

* * *

Əməliyyat təlimində qoşunlar və idarəetmə məntəqələrinin əməliyyat təyinatı rayonlarına yerdəyişməsi, cəbhə və ordu aviasiyasının ehtiyat aerodromlarına köçürülməsi, eləcə də raket və artilleriya qoşunlarının ehtiyat atəş və start mövqelərinə çıxarılması üzrə tapşırıqlar icra edilir.

Əməliyyat təliminin niyyətinə uyğun olaraq əməliyyatlarda atəş dəstəyi həyata keçirəcək bölmələr təyin edilmiş məntəqələrə çıxarıldıqdan sonra növbəti mərhələyə hazırlıqla bağlı tapşırıqlar icra edirlər.

* * *

Azərbaycan Ordusu miqyasında keçirilən əməliyyat təlimi çərçivəsində Hərbi Deniz Qüvvələri (HDQ) qarşıya qoyulan tapşırıqları icra edir.

Plana uyğun olaraq HDQ-nin idarəetmə qrupuna mü-

daxilələr əsasında daxil olan məlumatlar xəritə üzərinə işlənilir.

Təlimə cəlb olunan gəmi taktiki qrupları Xəzər dənizinin əməliyyat zonasında tapşırıqları dəqiq və effektiv icra edirlər.

* * *

Müxtəlif qoşun növlərinin cəlb olunduğu əməliyyat təlimi davam edir.

Təlimin məqsədine uyğun olaraq Raket və Artilleriya Qoşunlarının bölmələri daimi dislokasiya məntəqələrini "Həyəcan" signallı ilə terk edərək marsı icra etmə, cəmləşmə rayonlarına çıxma və digər tapşırıqları yerinə yetiriblər.

Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbində treninq keçirilib

Silahlı Qüvvələrin hərbi təhsil sisteminin inkişafına yardım üzrə NATO-Azərbaycan Birgə Fəaliyyət Planına uyğun olaraq. Müdafiə Təhsilinin genişləndirilməsi Proqramı çərçivəsində Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbində professor və müəllim heyəti ilə treninq keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, Ali Hərbi Məktəbdə xariçi dillər üzrə ixtisaslaşan mü-

təxəssislər üçün təşkil olunan "Peşəkar hərbi təhsil üzrə aktiv öyrənmə" adlı treninqdə NATO-nun müvafiq

mərkəzlərində tətbiq edilən müasir tədris sistemi haqqında məlumat verilib, qarşılıqlı fikir mübadiləsi aparılıb.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatı

Monitoringı incidentsız başa çatıb

ATƏT-in fəaliyyətde olan sədrinin şəxsi nümayəndəsinin mandatına uyğun olaraq, noyabrın 13-də Tərtər rayonu ərazisində Azərbaycan və Ermənistən qoşunlarının təmas xəttində keçirilən monitoring incidentsız başa çatıb.

Monitoringı Azərbaycan tərəfindən ATƏT-in fəaliyyətde olan sədrinin şəxsi nümayəndəsinin səhra köməkçiləri Mixail Olaru və Saymon Tiller keçiriblər.

Ermənistən silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilmiş və nəzarət olunan Azərbaycan ərazisində monitoringi ATƏT-in

fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsi Anji Kaspik, onun səhra köməkçiləri Oqnyen Yoviş və Gennadi Petrika aparıblar.

Ermənistən silahlı birləşmələri atəşkəs rejimini pozub

15 noyabr 2019-cu il.

Ermənistən silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində iriçaplı pulemyotlardan, snayper tüfənglərindən də istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 20 dəfə pozub.

Ermənistən Respublikası Noyemberyan rayonunun Do-

vex kəndində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Qazax rayonunun Kəmərli kəndində və adsız yüksəkliklərdə, Krasnoselsk rayonunun Cil kəndində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonunun Zamanlı kəndində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəş tutulub.

Tərtər rayonunun işğal altındadən Çiləbürt, Ağdam rayonunun Mərzili, Füzuli rayonunun Qaraxanbəyli, Qorqan, Kürdər kəndləri yaxınılığında, həmçinin Xocavənd rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən de ordumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

Şəhid ailələri və Qarabağ müharibəsi əlliillərinə mənzillər təqdim edilib

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən Gəncə şəhərində yeni yaşayış binasından alınmış 12, Şirvan şəhərində isə 20 mənzil şəhid ailələri və Qarabağ müharibəsi əlliillərinə təqdim edilib. Gəncə şəhərində mənzillərin təqdim edilməsi tədbirində Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi Aparatının rəhbəri Hidayət Abdullayev, Gəncə şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov, Şirvan şəhərində isə nazirliyin aparat rəhbərinin müavini Niyazi Rəhimov, Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısının müavini Məharət Mustafayev iştirak ediblər.

Nazirliyin İctimaiyyətlə əlaqələr və kommunikasiya şöbəsinən AZERTAC-a verilən məlumatə görə, ictimai birliklərin və yerli ictimaiyyətin nümayəndələrinin iştirak etdiyi tədbirlərdə bildirilib ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyünün, müstəqilliyinin və Konstitusiya quruluşunun müdafiəsi uğrunda döyüşlərdə şəhid olanların ailəlerinin və həmin döyüşlərde sağlamlıqlarını itirərək əli olan şəxslərin mənzillə təminatı ölkəmizdə aparılan sosial siyasetin əsas istiqamətlərindən biridir. Prezident İlham Əliyevin şəhid ailələrinə və müharibə əlliillərinə xüsusi qayğısı nəticəsində bu tədbirlər ildən-ilə gücləndirilir. Yeni yaşayış binasından mənzillər alınaraq, həmçinin fərdi yaşayış evləri inşa etdirilərək həmin katəqoriyalardan olan vətəndaşlara təqdim edilir.

2018-ci ilde Qarabağ müharibəsi əlliilləri və şəhid ailələrinə nəzərdə tutulduğundan 3 dəfə çox olmaqla 626 mənzil təqdim edilibsə, bu il 934 mənzil və fərdi evin şəhid ailələri və müharibə əlliillərinə verilməsi planlaşdırılıb. Bu ilin otən dövründə 246 mənzil artıq verilib. Bununla da indiyədək nazirlik tərəfindən şəhid ailələrinə və müharibə əlliillərinə 6900 mənzil təqdim edilib. Həmçinin müharibə əlliillərinə otən il 265 avtomobil verilib, bu il isə nəzərdə tutulduğundan 3.2 dəfə çox olmaqla 600-ə yaxın avtomobil verilməsi planlaşdırılıb. Onlara 427 avtomobil verilərək indiyədək həmin təbəqədən olanlara təqdim edilən avtomobilərin sayı 6400-ə çatıb.

Əməkhaqqı, pensiya, müavinət və təqaüdlərin artırılması sahəsində də bu il inqilabi addımlar atıldığı diqqətə catdırılıb. Bu il reallaşan iki sosial paket nəticəsində minimum əməkhaqqının 2 dəfəyə yaxın, minimum pensiyanın 72.4 faiz, sosial müavinət və təqaüdlərin orta hesabla 100 faiz artırıldığı qeyd edilib. Şəhid ailələri və müharibə əlliillərinin digər istiqamətlərdə də dövlət qayğısı ilə əhatə olunduqları vurğulanıb.

Yeni mənzillə təmin edilən vətəndaşlar şəhid ailələrinin və Qarabağ müharibəsi əlliillərinin mənzil-meişət şəraitlerinin yaxşılaşdırılmasına, ümumən onların hərtərəflə təminatına göstərdiyi yüksək diqqət və qayğıya görə Prezident İlham Əliyevə dərin minnətdarlıqlarını ifadə ediblər.

Əməliyyat təlimi çərçivəsində Naxçıvan Qarnizonu qoşunlarının fəaliyyətləri davam edir

Azərbaycan Ordusu miqyasında keçirilən əməliyyat təlimi çərçivəsində Naxçıvan Qarnizonu qoşunlarının birləşmə və hissələri həyəcan signali ilə qaldırılaraq döyüşə hazırloma dərəcəsinə gətirilib.

Müdafie Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, üç mərhələdə keçirilən təlimdə birinci eşelon bölmələrinin şəti düşmənin qəfil hückumalarının dəf edilməsi üzrə fəaliyyətləri, birləşmə və hissələrin hərbi idarəetmə orqanlarının ərazide açılması və idarəetməni öz üzərinə götürməsi, səfərberlik ehtiyatlarından döyük hazırlığını təyin edən mütəxəssislərin və texnikaların qismən qəbulunun təşkili, ümumqoşun, tank, de-sant və diversiya əleyhinə ehtiyatların döyük atışlı taktiki

təlimdə praktiki fəaliyyətləri məşq etdirilir.

* * *

Təlim çərçivəsində qoşunların səfərberlik ehtiyatları ilə komplektləşdirilməsi üçün şəxsi heyət və texnikanın qəbulu məntəqələri tam həcmde açıla-raq praktiki fəaliyyət göstərib. Məntəqələrdə şəxsi heyət silah və maddi vəsaitlərlə təmin edilər müxtəlif nəqliyyat vasitələ-

ri ilə birləşmə və hissələrin cəmləşmə rayonlarına çıxarılıb.

Hərbi qərar qəbuletmə prosesinə uyğun olaraq əsas komanda məntəqəsində keçirilən brifininqdə Müdafie nazirinin müavini - Əlahiddə Ümumqoşun Ordu komandanı idarə və qoşun növü rəislərinin məruzələrini dinləyib, qərarın qəbulu üçün lazımi hesabatların aparılmasına və əlavə tədbirlərin görülməsinə göstəriş verib.

Erməni diplomatlar tərəfindən Azərbaycana qarşı yönəlmış çirkin əməllərin qarşısı alınır

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi xarici siyasetin əsas istiqamətlərindən biri Ermənistən-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində həllinə yönəlib. Bu gün Azərbaycan diplomatiyasının üzərinə olduqca böyük bir məsuliyyət qoyulub və hər bir Azərbaycan diplomatı bu məsuliyyəti dərk edir, qarşıya qoyulan vəzifələrin öhdəsində gəlmək üçün bütün təcrübəsini və savadını seferber edir.

AZƏRTAC xəber verir ki, bu fikri jurnalistlərə açıqlamasında Azərbaycanın Ukraynadakı səfiri Azər Xudiyev bildirib.

Səfir qeyd edib ki, bu gün Azərbaycan diplomatiyası müsəir dünyamızın çağırış və tehdidlərinə cavab verir və beynəlxalq aləmdə dövlətimizin müsbət imicinin formalasdırılması istiqamətində bütün səyləri əsirgəmir və eləcə də müstəqil dövlətimizə yönələn mümkin geosiyasi risklərin yaranmasına imkan vermir.

"Təəssüflər olsun ki, 27 ildən artıqdır Azərbaycanın tarixi torpaqları, o cümlədən Dağlıq Qarabağ əraziyi erməni işğali altındadır. Ona görə də Azərbaycan diplomatiyasının əsas fəaliyyət istiqaməti bu münaqişənin həllinə yönəlib. Erməni diplomatları tərəfindən xarici dövlətlərdə ölkəmizə qarşı yönəlmış çirkin əməllərin, təxribatların qarşısının alınması üçün tərəfimizdən daim işlər aparılır. Azərbaycan həqiqətlərinin beynəlxalq aləmə çatdırılması diplomatiyamızın qarşısında duran ən mühüm vəzifələrdəndir", - deyə səfir əlavə edib.

A.Xudiyev iqtisadi diplomatiyaya da çox böyük önem verildiyini söyləyərək bildirib ki, Azərbaycana xarici sərmayələrin cəlb edilmesi üçün diplomatik missiyalarımız tərəfindən bütün lazımı işlər aparılır. Səfir onu da qeyd edib ki, Ukraynada vətəninə və dövlətinə ürəkdən bağlı olan bir çox vətənpərvər iş adamı mövcuddur. Burada Vətənini, dövlətini sevən azərbaycanlılar çoxdur. Onlar fərdi şəkilde Azərbaycanın təbliği istiqamətində sefirlərimiz tərəfindən işlənib hazırlanın layihələrin həyata keçirilməsində bizi daim dəstək olurlar.

UNESCO-nun Baş Konfransında Azərbaycan nümayəndə heyəti erməni yalanlarını ifşa edib

UNESCO-nun Baş Konfransının 40-ci sessiyasında ümumi siyasi debatlar zamanı çıxış edən Ermənistən təhsil və elm naziri Arayik Harutyunyan təxribata əl atıb. O, Dağlıq Qarabağ "xalq"nın öz tehsil hüququndan istifadə edə bilməməsi və mədəni irs abidələrinin qorunması mövzusuna toxunaraq, Naxçıvanda "erməni qəbirlerinin dağıdılması" kimi yanlış fikirlər söyləyib.

AZƏRTAC xəber verir ki, Azərbaycanın UNESCO yanında daimi nümayəndəliyi cavab hüququndan istifadə edib. Müşavir Ayaz Qocayev nümayəndə heyətimizin bəyanatını həmin debatda səsləndirdib.

Bəyanatda ölkəmizin ərazisinin 20 faizinin erməni qoşunları tərəfindən işğal olunduğu və bu işğalın uzun illərdir davam etdiyi bildirilib. Qeyd edilib ki, BMT Təhlükəsizlik Şurasının erməni qoşunlarının Azərbaycanın işğal altındaki torpaqlarından dərhal, tam və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edən 4 qətnaməsinə baxmayaraq, Ermənistən torpaqlarımızı hələ də işğal altında saxlayır. Bir milyon azərbaycanlı doğma yurdundan didərgin düşərək qaçqın və məcburi köçküň vəziyyətinə düşüb.

Təlim Sən güclü ordunun əsgərisən!

Azərbaycan Ordusunda əsgər hazırlığı mükəmməl bir sistem üzərində qurulub, inkişaf etdirilir. Gənc əsgərlər tədris dövründə ixtisas hazırlığını təkmilləşdirir, hərbi vərdişlərini artırırdıqdan sonra hərbi hissələrda xidmətlərini davam etdirirlər.

"N" hərbi hissəsində minaatan batareyanın praktiki məşğələsinin də şahidi olduq. Əsgərlərin ardıcılıqla hərəkətləri yerine yetirmələri bölmədə döyük hazırlığının yüksək olmasına təsdiqidir. Dərs başa çatdıqdan sonra məşğələ rəhbəri zabit Elvin Eyvazov dərslərin və təlimlərin önemindən danışdı, tabəliyindəki şəxsi heyətin yüksək döyük hazırlığına malik olduğunu bildirdi. "Bölməmizdə öz işini bilən, müqəddəs amalını məsuliyyətlə yerinə yetirən əsgərlər xidmət edirlər. Düşmənlə aramızdakı münaqişə hələ bitməyə və müharibə torpaqlarımız işğaldan azad ediləndə bitecək. Azərbaycan əsgəri bunu Ali Baş Komandanın döyük əmriyle yerinə yetirəcək. Azərbaycan Ordusunun hərbi qulluqçusu olaraq əsas borcumuz təcrübərimizi, hərbi vərdişləri əsgərlərimizə aşılamaqdır. Bunun üçün bölməmizin zabitləri şəxsi heyətin yüksək

növüdür. Bunun üçün şəxsi heyətin fiziki hazırlığını da daim diqqət mərkəzində saxlayırıq".

Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu çavuş Elmir İbrahimov bölmənin teminat ve təchizat baxımından heç bir çətinlik çəkmədiyi və bunun orduyu göstərənlər dəqiqətin təcəssümü olduğunu bildirdi: "Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin göstərişinə əsasən, arsenalımızı müasir tələblərə cavab verən silahlar daxil edilir və istifadəde olan silah-sursatlar modernləşdirilir. Döyük əmri veriləndə Azərbaycan Ordusu döyükəcək, qəlebə qazanacaq, torpaqlarımızı işğaldan azad edəcək. O gün uzaqda deyil. Müsahibim söhbət zamanı onu da bildirdi ki, dayılarından Fizuli Mehdiyanov birinci Qarabağ mühəribəsində, Murğuz Həsənov 2016-cı ilin Aprel döyüşlərində iştirak edib, əmisi Fariz İbrahimov Hərbi Hava Qüvvələrində xidmət edən təcrübəli

pilotlarımızdanıdır.

Minaatan heyətin hesablayıcısi olan müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu əsgər Tural Bayramovu komandır nizam-intizamlı və mesuliyətli hərbi qulluqçularından biri kimini təqdim etdi. Təcrübəli hesablayıcı olan Tural təyinatı hesablaması olunan cihazı yaxşı öyrəndiyini, praktikada tətbiq etməyi bacardığını dedi: "Azərbaycanımızda ənənələrin davamı kimi təcrübəli artilleriyaçılar yetişir. Orta məktəbdə oxuduğum vaxtlarda Səmed bəy Mehmandarov və Əlağa Şixlinski haqqında çox eşitmışdım. Sovet dövründə xidmət edən topçu generallarımız azərbaycanlı adını şərəfle daşıyırdılar, onların ömrü ordu sıralarında xidmət edən hər bir hərbi qulluqçu üçün örnekdir.

Əsgər Elçin Haqverdiyev Azərbaycan Texniki Universitetinin Energetika fakültəsini bitirib. Gənc əsgər düşmənlə üzbeüz mövqədə xidmət etmək-dən qürur duyduğunu dedi: "Keçirilən dərsləri dərindən mənimseyir, zabitlərimizin təcrübələrindən maksimum faydalamağa çalışırıq. Müntəzəm keçirilən dərslər, döyük atışlı təlimlər bizim döyük vərdişlərimizi artırır. Bize təhkim olunmuş mənaatan bərədə həm nəzəri, həm də praktiki biliklərimiz var. Biz hərb vərdişlərimizi daim artırırı, öz üzərimizdə işləyirik."

Əsgərlərimiz Elmir Qasimov, Rəmzi İsləmzadə və Teyyub Məmmədov şərəfli yoluñunu olmaqdan qürur duyduqlarını və Azərbaycanın üçüncü bayrağını tezliklə işğal altında olan torpaqlarımızda dalgalandıracaqlarına inandıqlarını bildirdilər.

Bir daha əmin olduq ki, Azərbaycan əsgəri güclü ordunun əsgəri, Azərbaycan Ordusu güclü əsgərin ordusudur.

Əsgərlərə xıtəbən deyirəm: Sən güclü ordunun əsgərisən!

**Baş leytenant
Fuad CƏFƏROV,
"Azərbaycan Ordusu",
foto
çavuş
N.PƏNAHOVUNDUR**

Xalqımızın istiqlal mübərizəsinin əsas mərhələlərindən biri olan 17 Noyabr - Milli Dirçəliş Günü Azərbaycanın müstəqilliyinin bərpa edilməsində mühüm tarixi rol oynayıb.

Azərbaycanda Sovetlər döñəmində də legal şəkildə davam edən milli-azadlıq hərəkatı ideoloji, məfkurəvi kökləri ilə tarixin xeyli əvvəllərində səsləşir. Bu hərəkat Gülüstan və Türkmençay müqavilələrinə görə ikiyə bölünmüş Azərbaycanın geləcəyinə yönəldilmiş hərəkat idi. Bu hərəkat xalqın müstəqillik, azadlıq istəyini gerçəkləşdirən hərəkat idi. Bu hərəkat milli ruhun oyanışının təsdiqi idi.

Milli-azadlıq hərəkatı 1918-ci ilde Azərbaycanın tarixinin axarını dəyişən Bəyannamə ilə - Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyətinin yaradılması ilə nəticələndi. 1920-ci ilde Rus imperiyası Şərqdə ilk demokratik Cümhuriyyət olan ADR-i ilhaq etdi. Xalqın azadlıq, müstəqillik istəyi yene milli-azadlıq hərəkatına gətirən ideyaların yaşarılığı ilə davam etdirildi. Neçə-neçə vətənpərvər ziyalı Sovetlərin ideoloji təqiblərinə

Müstəqilliyimiz əbədidir

məruz qalsa da, imperiyanın bu hərəkatı mehv etməyə gücü çatmadı, çata bilməzdii; xalqın azadlıq istəyi qarşısında tarixen heç bir güc, qüvvə, qurum, dövlət də olsa belə dayana bilməyib.

Oten əsrin axırlarında Ermənistən Azərbaycana qarşı ərazi iddiası qaldırıldı. Mərkəz - Moskva onun bu istəyinin yolverilməzliyini rəsmən bildirmədi. Belə bir münasibət Ermənistəni daha şəbəkəli iddialara həvəsləndirdi - sonralar Ermənistən-Azərbaycan,

Dağlıq Qarabağ kimi münaqişə başladı. Bu münaqişə xalqın azadlıq istəyini, milli-azadlıq hərəkatını daha da kükretti. O vaxtlar dərnəklər şəklində fəaliyyət göstərən qurumlar, qüvvələr birləşdi, hərəkatın "nüvəsine" cəvərdi. Xalq bu "nüvə" etrafında six birləşdi. Bu birləşik əsl xalq hərəkatı idi. 1988-ci il noyabrın 17-də Bakıda ilk mitinq başlandı. Xalq sonralar azadlıq meydani adlanırlaşacaq meydanda həm Ermənistənin iddialarına qarşı şəhərətənəkli rəsədlərini qoymadı.

Milli Dirçəliş Günüün başlanğıcı 17 noyabrdır. Böyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyev Mos-

səsləndirdi, həm də əsərəti sonlandırmaq şəhərətənəkli rəsədlərini qoymadı.

Hərəkat milyonların iştirak etdiyi neheng mitinq kimi davam edirdi. Mitinqdə Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyətinin Dövlət Bayrağı olmuş üçrəngli bayraq meydana gətirildi, bu, hərəkatın yönümünün nə olduğunu təsdiqi idi...

SSRI imperiyasının zəncirləri Bakıda qırıldı. 20 Yanvar faciəsinə törtənə də, imperiya bu hərəkatı dayandırma bilmedi. Bu, o qədər möhtəşəm hərəkat idi ki, onun təsiri digər respublikalara da keçmişdi, yəni, SSRI-nin dağılıması prosesi Azərbaycanda milli-azadlıq hərəkatı ilə bağlı olub...

1988-ci ilde xalq hərəkatının alovlandığı bir vaxtda Azərbaycana rəhbərlik edən siyasi qüvvələr isə mövcud vəziyyəti qiymətləndirə bilmədilər. Xalqın maraqlarından daha çox imperiyanın maraqlarını düşünən bu adamların siyasi səbətsizliyindən 20 Yanvar faciəsi baş verdi. Bir-birini əvəzləyən hakimiyətlər xalqın dirçəlişini mütərəqqi səmtə yönəltmək iqtidarındə deyildilər. Həmin o ağır məqamlarda yenə də ulu öndər Heydər Əliyev xalqın istiqlal ruhunu olmeyə qoymadı.

Bununla Ümummilli Liderimiz milli dövlətçiliyimizin dirçəlişli istiqamətində illə böyük addım atdı. Beləliklə, milli dirçəlişdən milli tərəqqiyə doğru uzanan tarixi yolun başlangıcı qoymıldı. Millet öz arzusuna çatdı - 1988-ci il noyabrın 17-dən başlayan meydan hərəkatı azad Azərbaycanın təməlini qoyma.

1990-ci il noyabrın 17-də Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Sovetinin yeni tərkibdə ilk sessiyası keçirildi. Muxtar respublikanın adından "Sovet" və "Sosialist" sözləri çıxarıldı. Imperiyanın hələ tarix səhnəsindən silinmədiyi bir dövrde Naxçıvanın adından "Sovet" və "Sosialist" sözlərinin çıxarılması müstəqilliyimizin qazanılması yolunda çox böyük tarixi addım idi. Bununla Ümummilli Liderimiz milli dövlətçiliyimizin dirçəlişli istiqamətində ilk böyük addım atdı.

Bununla Ümummilli Liderimiz milli dövlətçiliyimizin dirçəlişli istiqamətində illə böyük addım atdı. Beləliklə, milli dirçəlişdən milli tərəqqiyə doğru uzanan tarixi yolun başlangıcı qoymıldı. Millet öz arzusuna çatdı - 1988-ci il noyabrın 17-dən başlayan meydan hərəkatı azad Azərbaycanın təməlini qoyma.

**Baş leytenant
Güney TAGİYEV,
"Azərbaycan Ordusu"**

"İctimai-siyasi hazırlıq dərslərində hərbi biliklərimizi və dünyagörüşümüzü artırırıq"

Cəbhə xəttində yerləşən "N" hərbi hissəsində bölmələrin birində yüksək tərtibatlı hazırlanmış və müsər avadanlıqlarla təmin olunmuş sinif otağı var. Burada Azərbaycan Ordusunun inkişaf tarixinin merhələlərini, ulu öndər Heydər Əliyev və Ali Baş Komandan İlham Əliyevin əsgərlərə görüşlərini, Ermənistənin Azərbaycana qarşı elan etmədən apardığı mühərbiyi, Hərbi andı və Dövlət himninin eks etdirən maraqlı ekspozitətlər əsgərlərin mənəvi-psixoloji hazırlığının, döyüş ruhunun artırılmasında, vətənpərvərlik hissini aşılanmasında mühüm rol oynayır.

İctimai-siyasi hazırlıq məşğələlərinin səmərəli təşkilinin rəhbərlik tərəfindən daim diqqətdə saxlanıldığı, il ərzində dərslərin plan üzrə təsdiq edilmiş mövzularda təşkil olunduğu bildirərək sözüne dəvam etdi:

Şəxsi heyət sinif otağında ictimai-siyasi hazırlıq məşğələsinə toplaşır. Dərsi keçən zabit Hümbət Feyziyev dedi ki, şəxsi heyətə ictimai-siyasi hazırlıq dərsləri vaxtla-vaxtında keçirilir. "Ordunun güclü döyüş hazırlığı ilə mənəvi-psixoloji hazırlığın vəhdətidir. Bu baxımdan biz şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji hazırlığının daha da yüksəldilməsi istiqamətində Müdafiə nazirinin təsdiq etdiyi plana müvafiq tapşırıqları yerinə yetirir, əsgərlərə milli-mənəvi dəyərləri-

sinin nə olduğunu dərk edən, qorxmaz və cəsur əsgərlər kimini formalasdırı.

Komandırınlardan böyük maraqla dinləyən əsgərlərə dərsdən sonra mövzu ilə bağlı bir neçə sual ünvanlaşdırıldı. Əsgər Xəzər Alişov suallara səlis və dəqiq cavablar verdi: "Hərbi xidmət bize bir çox üstün keyfiyyətlər aşılayır. Komandırımlardan döyüş hazırlığı, silahlar haqqında bilişlər öyrənirik. Həmcinin ictimai-siyasi hazırlıq dərslərində hərbi biliklərimizi, dünyagörüşümüzü artırırıq. Digər məşğələlər kimi, bu dərslədə də həveslə iştirak edir, qrup rəhbərəmizin danışdıqlarını diqqətən dinləyir, lazımi qeydlər aparırıq. Hər dərs fərqli mövzulardan yeni-yeni məlumatlar əldə edirik".

Əsgər Pərviz Əhmədov əsgərin vəzife borcunu dəqiqliklə və düzgün ardıcılıqla dənisi, böyük növbətçisinin vəzife borclarını da tam şəkildə dedi: "Hər dəfə məşğəleyə başlamazdan evvel qrup rəhbərimiz vəzife borclarımızı soruşur. Dərsin sonunda keçirilən mövzu haqqında sual-cavab edərək qiymətləndirmə aparırlar. Hər birimiz yaxşı qiymət almağa can atırıq. Keçirilən bütün dərsləri yaxşı mənimseməyə səy göstəririk. Əsgəri xidmətin müqəddəsliyini, vacibliyini və məsuliyyətini yaxşı dərk edir, vəzifələrimizdən öndəsinə dayanıb gəlməye çalışırıq. Asudə vaxtlarımızda da əsasən sinif otağında və ideoloji otaqda olur, "Azərbaycan Ordusu" qəzetində dərc olunan məqələləri, bədii kitablari oxuyur, dama, şahmat oynayırlıq".

Cavabları həm də əsgərlərin dərse olan maraqlarını, zabitin metodik bacarığının göstəricisi bildim.

**Leytenant
Mahmud MÖHBALIYEV,
"Azərbaycan Ordusu",
foto
çavuş
Namiq PƏNAHOVUNDUR**

- Günün nizam qaydasına uyğun olaraq keçirilən ictimai-siyasi hazırlıq dərslərində təxminizdən, ordumuzun yaranması və inkişaf merhələlərindən, hərbi nizamnamələrden, vətənpərvərlikdən, qəhrəmanlıq nümunələrindən və digər hərbi vətənpərvərlik mövzularında keçirilən dərslər əsgərlərin həm döyüş ruhuna, həm də mənəvi-psixoloji hazırlığına müsbət təsir edir, onları mənəvi dəyərlərə sədaqətli, Vətən sevgisinin, düşmənə nifret his-

Gənc zabitlərimiz

Vəzifələrin öhdəsində bacarıqla gəlirlər

Gündən-güna gözəlləşən kənd və qəsəbələrimizi ölüb arxada qoyandan sonra qarşımızda geniş və gözəl bir panoram açılır. Bu yerlərin gözəlliyi göz oxşayır. Yolun kənarındaki arazi haqqında məlumatverici lövhədə yazılınlar diqqətimizi özüne çəkir. Lövhədə qarşidakı yaşayış məntəqəsinin adı ilə yanışı, bu yolun Şuşaya getdiyi göstərilirdi. Təbiidir ki, uğurla başlanacaq döyüş yollarımız sonda Şuşada tamamlanmalıdır. O gözəl yerlərimizin zirvələri də üçrəngli bayraqlarımız üçün qəribəsəyib. Lövhənin yanından xoş hissələrlə keçib qəhrəman Azərbaycan əsgərinin mövqelərinə doğru gedirik.

Avtomobilimiz səliqə-sahmanın geniş həyətdə dövrə vurub dayandı. İlk olaraq leytenant Ramil Sıracı ilə görüşüb tanış olduq. Öyrəndik ki, o, neqə ildir ki, ön xətdər və bununla fexr etdiyini vurğuladı. Gənc zabit dedi ki, mən torpağa, yurda bağlı bir hərbçiyəm. "Bu peşəni də öz arzumla seçmişəm. Çünkü hələ kiçik yaşlarından hərbçi olmaq istəyirdim. Televiziyyada hərbi yönümlü verilişləri və filmləri seyr etdikcə bu sahə meni ahənruba kimi özüne çəkirdi. Hərbçi olmaq, ordu sıralarında xidmət etmək, yurdumuzun keşiyində dayanmaq üçün hərbçi peşəsini seçdim. Arzumu reallaşdırmaq üçün C.Naxçıvanski adına Herbi Liseyə üz tutdum. Bu peşə mənim üçün çox şərəflə və müqəddəsdir. Hazırlığım yüksək olduğuna görə imtahanda uğur qazanıb istəyime çatdım. Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Herbi Məktəbini bitirib ön xətdə xidmətə başladım. Yurdumuzun səngərində dayanmaqdan, torpaqlarımızı erməni işgalçılardan qorumaqdan qurur duyuram. Vətənimizin hər qarşı bizim üçün müqəddəs, ezziz və doğmadır. Əsgərlərimizin döyüş ovqatı, mənəvi-psixoloji hazırlığı yüksək səviyyədədir. Onlar həm mövqelərində ayıq-sayıq dayanırlar. Zabit kimi əsgərlərimle fexr edirəm. Inanıram ki, onlar istənilən an erməni qəsbkarlarını məhv etməyə qadirdirlər. Əsgərlər bilirlər ki, bu gün xalq torpaqlarımızı qorumağı onlara tapşırıb. Əminlik hissə ilə deyə bilərəm ki, şəxsi həyatı bu təpşirinən öhdəsindən bacarıqla gelir."

Bacarıqlı, peşəkar və daim torpaqlarımızı işğaldan azad etmək arzusu ilə yaşayan gənc zabit Ramil Sıracı ilə sağollaşış qarşısında mövqelərə tələsirik. İnanıq ki, səngərerdə torpaqlarımızın keşiyində dayanmayı özünün en böyük iftixarı hesab eden cəsur, iğid, məğrur zabit və əsgərlərimiz üzərlerin düşən mühüm vəzifələrin öhdəsindən bacarıqla gələcəklər!

**Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan Ordusu"**

Tibb xidməti

Əsgərlərimizin sağlamlığı daim diqqət mərkəzindədir

Düşmənlə temas xəttində yerləşən "N" hərbi hissəsində tibb xidməti nümunəvi təşkil edilib. Həkimlər, digər tibb işçiləri hərbi hissənin şaxsi heyətinin sağlamlığını məsuliyyətlə diqqətdə saxlayır. Bu, onların xidmətinin başlıca qayasıdır. Tibb xidməti leytenantı Rəvan Hüseynov Hərbi Tibb fakültəsinin məzunudur. Söhbətləşəndə dedi ki, həkimlik sənətinin nə qədər ağır və şərəflü bir peşə olduğunu həmimiz yaxşı bilirik. Həkimlik sənəti həm də çox məsuliyyətli sənətdir - insan hayatı sənə etibar edilir, gərək sən də bu etibarı layiqinca doğrudla biləsan.

- Men uşaqlıqdan həm hərbçi, həm də həkimlik sənətini sevmişəm. Çünkü həkim insan həyatının keşiyindədi, hərbçi Vətənin. Hər iki müqəddəsən peşənin sahibi olduğumla qürur duyar, fərxi edirəm. Yaxşı həkim olmağın əsas amillərinən biri təcrübədir. Universitetdə, akademiyada peşəkar müəllimlərimiz bize nəzəri olaraq hərbi təbabətin inciliklərini öyrədiblər. Ancaq təcrübə də vacibdir. Təhsil aldığım müddətdə bir müəllimimiz deyərdi ki, həkim həkimliyi təcrübədə, xəstələrlə münasibətdə dəha yaxşı öyrənir. Xəstəni dinləmek, onun xəstəliklərini araşdırmaq, dəqiq diaqnoz qoymaq həqiqətən çətindir. Etiraf edim ki, xəstələrimin xəstəliyini az qala mən də yaşayıram.

Leytenant Rəvan Hüseynov onu da vurğuladı ki, tibb məntəqəsinə müraciet edən xəstələrin hamisəna xüsusi diqqət göstərir. "Onlara hər cür xidmət göstərmək bizim borcumuzdur. Biz bu borcu lay-

qince yerinə yetirir. Müraziət edən xəstələrin hamisəni dinleyir, onlara dəqiq diaqnoz qoymur, sonra müalicəyə başlayır. Əlimizdən gələn köməkliyi xəstələrə edirik. Məntəqəmizin müasir tibbi avadanlıqlarla təchiz edilməsi, müraciet edən xəstələri tez bir zamanda müalicə edib, xidməti yerlərinə göndərməyə köməklik edir".

Baş gizir Mayis Ağakərimov səhərbədən zamanı müra-

ciət edən əsgərlərin ilkin müayinədən keçdiyini və qeydiyyata alındığını dedi. "Əsgər ehtiyac olduğu zaman ya məntəqədə saxlanılır, ya da ambulator müayinə edilər, xidmətinə davam etdir. Həkimlik sənətinin müqəddəsləşməini qorumaq bizim vətəndaşlıq borcumuzdur. Müalicə etdiklərinin həyatına, sağlamlığına cavabdehliyini dərk edirəm. Bu gün bölməyə qayıdadəm".

Hərbi hissədə müşahidə olunan yüksək şərait, hər cür tibbi avadanlıqla təchiz olunmuş tibb məntəqəsi bir daha səbüt edir ki, ordu quruculuğu sahəsində həyata keçirilən islahatlar səmərəsinə verib...

Baş leytenant
Orxan HÜSEYNLİ,
"Azərbaycan Ordusu"

1997-ci ildə Türkiyənin "Roketsan" şirkəti Çinin CPMIEC (Chine Precision Machinery Import and Export Company) şirkəti ilə birgə çin analogu olan WS-1B (Veyşi-1) T-300 "Qasirga" şifrəsi altında yaylım atəşli reaktiv sistemin hazırlanmasına razılıq əldə ediblər. 2000-ci ildə Türkiyədə T-300 raketinin oxşarının ilk sınaq uçuşu həyata keçirilib. Artilleriya hissələrində istifadə edilən taktiki silahlanma sistemi - 300 mm-lıq yaylım atəşli "Qasirga" reaktiv sistemi düşmənən 40-100 kilometrik məsafədə yerləşən açıq qruplu hədəflərini, canlı qüvvəsini, yüngül zi-rehli texnikalarını məhv etmək üçün nəzərdə tutulub. Bu sistem üçün mobil tipli baza sistemi qismində alman istehsallı, yüksək ke-

Hərbi texnikalar, silahlar

Yaylım atəşli T-300 "Qasirga" reaktiv sistemi

cidiyyə, 6x6 təker formula- li, 10 ton yük qaldırmağa malik olan MAN avtomobilli seçilib. Onun qülləsində pulemyot və ya 40 mm-lıq avtomat-qumbaraatan quraşdırmaq olar.

Yaylım atəşli T-300 "Qasirga" reaktiv sisteminin batareyasının tərkibinə komanda-qərargah maşını (atəş idarəetmə), TR-300 raketlərini buraxmaq üçün 4 ədəd buraxıcı boru olmaqla, 6-7 ədəd buraxıcı qurğu və bu qədər də nəqliyyat-təchizat maşını da daxildir.

TR-300 raketinə dərəcə stabilizatorlardan ibarətdir. Raketdə qatı qarışıklı yanacaq sistemindən (polibutadien əsasında, NTRV) istifadə edilir. Bir buraxıcı qurğunun atəşə hazırlıq müddəti 20 dəqiqədən çox çəkmir.

302 mm-lıq raketin hər birinin uzunluğu 4.7 metr, çəkisi isə təqribən 524 kilogramdır. Raketin döyüş hissəsi özündə 150 kilogramlıq qəlpə-fuqas hərə-

kəti kasetli döyüş sursatını təsvir edir. Onun da tərkibi 26000-a qədər polad hissəciklərdən (şarık) ibarətdir. Onlar da müxtəlif hədəfləri, möhkəmlənmiş kommunikasiya obyektlərini və infrastrukturları, zi-rehli maşınları və s. məhv etməyə malikdir.

Bir buraxıcı qurğu ilə təchizatsız olaraq dörd raketlə tək-tək və yaylım atəşə açıa bilər. Taktiki-texniki xüsusiyyətinə gəldik-

Hazırladı:
Svetlana YUSUBOVA,
"Azərbaycan Ordusu"

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

Türkiyədə hərbi hissədə baş vermiş partlayış nəticəsində 17 nəfər xəsəret alıb

Türkiyənin Şanlıurfa şəhərində yerləşən hərbi hissənin silah-sursat saxlanılan bölümündə baş vermiş partlayış nəticəsində xəsəret alanların sayı 17 nəfərə çatıb.

Hadisə barədə Türkiyənin Milli Müdafiə Nazirliyi məlumat yayıb. Bildirilib ki, baş verən partlayış nəticəsində xəsəret alan 17 nəfərdən biri adı vətəndaş, 16-sı isə hərbi qulluqçudur. Yaralılar ətrafdakı xəstəxanalara yerləşdiriləblər.

ABŞ Suriyanın Ayn-əl-Ərəb şəhərində qoşunlarını çıxarıb

Birləşmiş Ştatlar Suriyanın şimal-sərqində Türkiyə ilə sərhəddə yerləşən Ayn-əl-Ərəb (Kobani) şəhərindən qoşunlarını tam çıxarıb.

Bu barədə Al Arabiya telekanalı məlumat yayıb.

ABŞ Silahlı Qüvvələrinin Qərargah Reisləri Komitəsinin nümayəndəsi kontr-admiral Ulyam Bern ABŞ qoşunlarının böyük hissəsinin Kobani rayonunu tərk etdiyini bildirib. Oktyabr ayının ortalarında Pentaqon rehbəri Mark Esper Türkiyənin regionda əməliyyata başlaması səbəbindən Suriyanın şimalından minə yaxın hərbçinin çıxarılması prosesinə başlığındıneyib. Oktyabrın 16-da ABŞ-in başçılıq etdiyi beynəlxalq koalisiya qüvvələri Hələb şəhərindən 150 kilometr məsafədə yerləşən Kobani rayonundakı hərbi bazalarını tam ləğv edib, həmçinin şimal-sərqədəki Rakka və Tabku şəhərlərindən çıxıb.

Kabildə partlayış nəticəsində aži yeddi nəfər həlak olub

Kabildə Əfqanistan Daxili İşlər Nazirliyinin binası yaxınlığında minalanmış avtomobilin partladılması nəticəsində aži yeddi dinc sakin həlak olub, bir o qədər insan da yaralanıb.

Bu barədə nazirliyin mətbuat katibi Nasrat Rahimi bildirib. Yerli hakimiyyət organları həlak olanların sayının artacağından ehtiyatlanır. Partlayış zamanı World Guard Guard xarici mühafizə şirkətinə məxsus avtomobile ziyan dəyişdiyi, şirkətin dörd eməkdaşının yaralandığı bildirilir. Zərərcəkənlər arasında uşاق da var.

Hələlik, heç bir qruplaşma partlayışın məsliyyətini üzərinə götürməyib.

Əfqanistan Prezidenti "Taliban"ın üç rəhbərinin azad olunması faktını təsdiqləyib

Əfqanistan Prezidenti Əşrəf Qani hakimiyyətin 2016-ci ildə siyahılardan tərəfindən qaçırlınlı iki xarici ölkə vətəndaşı, Kabildəki Amerika universitetinin amerikalı və avstraliyalı professorlarının azad olunması müqabilində "Taliban" hərəkatının üç rəhbərinin azadlığa buraxılması faktını təsdiqləyib.

Əşrəf Qəninin sözlərinə görə, bu qərar çox çətin, lakin vacib humanitar jestdir. Prezident, həmçinin hakimiyyətin bu addımı Əfqanistanın beynəlxalq müttəfiqləri, əsasən də ABŞ-la məsləhətlişmələrdən sonra atdığını deyib.

Ölde olan məlumatə göre, hebsxanadan "Hakkani şəbekəsi" təşkilatının rəhbərləri Hacı Mali Xan, Hafiz Raşid və "Taliban" hərəkatının rəhbərlərindən biri Siracuddin Hakkaniının doğma qardaşı Ənəs Hakkani azad edilib.

AZERTAC-in materialları əsasında

Azərbaycan torpağı

Bir muğam harayıdır,
Bayatı sədasıdır.
Dağları baş qaldırır,
Buluda çatasıdır.
Özü boyda xalıdır,
Gözəllik adasıdır,
Min nemət çələngidir
Hər tarlası, hər bağı,
Bərəkət süfrəsidir
Azərbaycan torpağı...
Çılçırq salxımları
Kəhrəba düzümüdür,
Kəpəz igid ərlerin
Qranit dözümüdür.
Bu yer nağıldı,

yoxsa
Cənnətin özümüdür?
"Qara qızıl" nəhridir
Xəzərimin yatağı,
Əfsanədir, sehərdir
Azərbaycan torpağı...

Torpaq haqqında nəgmə

Vətən bir budaqdır, yaşıl bir budaq,
Ümiddən asılı yarpağam mən də,
Ayağım altında çırpınır torpaq,
Yeriyən, düşünən torpağam mən də...

Ümmanlar qabarır,
Çaylar töklür,
Adalar sularda boğulsun deye.
Mənim göy Xəzərim geri çekilir
Bir az torpağımız çox olsun deye.

Dənizə az yağış yağışlarımız,
Kimimiz güc olub bileyimizə.
Nəmli olmayıbdır baxışlarımız,
Yağmurlar düşübüdür ürəyimizə.

Damlalar yaradıb axı ümmani,
Qaralan buludlar yağmadı, ötdü.
Xəzərə düşəcək iki damlanı
Nənəm gözlərində apardı getdi.

Qəriblik qəlbimi sıxsa hardasa
Yalnız Vətən olar, Vətən, dərmanım.
İlləmin qanadı buludlarda
Vətən torpağında köküm var mənim.

Adı itib-batar adlar içində,
Vətənsiz olana nə şöhrət, nə tac?
Qəribler ölərlər yadlar içində,
Ölərlər bir ovuc torpağa möhtac...

Qərib həsrətinin yuxusu dərin,
Torpağı oyanmaz, daşı oyanmaz.
Yolu sərhədlərdə dayananların
Axar, gözlərinin yaşı dayanmaz.

Dəyər məftillərə, qırılar səsi,
Gah bayati deyər, gah ağı deyər.
Vətənsiz olana bu Yer kürəsi
Vətənin bir ovuc torpağı deyil.

Torpağın köksündə baba ocağı,
Torpaqda buğlanan istini duyun.
Cörəktək öpürəm mən bu torpağı.
Öləndə gözümüzün üstünə qoyun!..

Qar yağır Şəhidlər xiyabanına

Qış uyuda bilmir bu oyaq qəmi,
Donub başdaşılık bir dərdli ana,
Didilmiş gəlinlik paltarı kimi
Qar yağır Şəhidlər xiyabanına.
Yorğun əsgərlərin yuxusu dərin,
Son sözü: "Bir içim serin su verin!"
Örtür yarasını qar şəhidlərin,
Qar yağır Şəhidlər xiyabanına.
Burda ağlayan kim, burda susan kim?
Bizlərdən məhəbbət umub, küsən kim?
Dən düşür torpağın saçına sənki,
Qar yağır Şəhidlər xiyabanına.

Könlüm seir istəyir

Şeirlərində yaşayan şair

Nüsrət Kəsəmənlinin şeirlərinin mövzusu da, bədii dəyəri da həmişə seçilib. Nüsrət Kəsəmənli sevərək yazan, yazaraq sevilən şair idi; onun yaradıcılığını oxucular da, ədəbi tənqid də həmişə diqqətlə izləyib. Onun "Getmək istəyirsən..." şeiri zamanında da, indi də gañcların əzbərindədi. Nüsrət Kəsəmənlinin vətənpərvərlik şeirləri də düşündürücüdür. Onun "Xocalı" poeması Ermənistanın elan etmədən başladığı müharibəyə şair etirazıdır, şairin timsalında Azərbaycan poeziyasının etirazıdır.

Nüsrət Kəsəmənli seirlərində yaşayır...

"Azərbaycan Ordusu"

Əsgər nəgməsi

Polad qanadlardan göylər kiçilər,
Bir güllə bir ömrü qoyer yanda,
Göylərde itmeyib təyyareçilər;
Gecələr sayışır paqonları da.

Hər qəlbdən qəhrəman bir Həzi baxır,
Burda hərərəti vardır qarın da,
Çıxıb Neptun kimi dənizdən Qafur
Şaxlayır dənizi ovuclarında.

Vətəni qorumaq şərəfli, uca,
Torpaq bu şöhrəti qaldırar göye,
Əsgərlər sürünər cəbhə boyunca -
Vətən ayaqlara düşməsin deye.

Partlayar qəzəbi ağır topların,
Hardasa ömürlər ünvansız qalar,
İgid gərayaların, matrosovların
Sonuncu qumbara ürəyi olar.

Pozulmaz poladdan yoğrulan cərgə,
Düşmən gücümüzdən sarsılar, çəşər,
Hər əsgər köksündə ürkəkə birgə
Bir Vətən döyüner, bir Vətən yaşar.

İsa bulağı

İl ilə calanır bu həsrət bitmir,
Qəmin aram olmur, kədərin itmir,
Elə hey axırsan, dərd axıb getmir,
Ağlama, ağlama, İsa bulağı.

Hani, çal-çağırlı illərin hanı?
Tac kimi taxdiğin güllərin hanı?
Şirin nəgmə deyən dillerin hanı?
Ağlama, ağlama, İsa bulağı.

Yerəni düşübən mərd sözü kimi?
Adın dilimizdə dərd sözü kimi,
Anasını gəzen bir quzu kimi
Ağlama, ağlama, İsa bulağı.

Üstünü quzğunlar alır, bilirəm,
Söyüdlər saçını yolur, bilirəm,

Suların od tutub, yanır, bilirəm,
Ağlama, ağlama, İsa bulağı.

Gördün başımıza gələn oyunu,
Bir gün alacaqdır hər kəs payını,
Hələlik zəhərə döndər suyunu
Ağlama, ağlama, İsa bulağı.

Bu dərdi qəlbimdə mən saxlayaram,
Qara saçlarımda dən saxlayaram,
Sənən evezinə mən ağlayaram,
Ağlama, ağlama, İsa bulağı.

Sən könlü nəğmənsən, Şuşambaş tacım,
Səndə yuyulacaq hər ağrım, acım.
Suyunu buz kimi sərin tut, bacım,
Ağlama, ağlama, İsa bulağı...

Qəhrəman şəhər

Dörd il açılmayıb burda könüllər,
Dörd il Bakıda da yaz olmayıbdır.
Qəhrəman şəhərlər çəkdiklərindən
Bakının çəkdiyi az olmayıbdır.

Oynamaq olmazdı çiçəklə, güllə,
Onu ana Vətən haraylayırdı.
Cəbhədə birinə atılan güllə
Arxada bir nəslə yaralayırdı.

Bakı qılınc kimi qalmadı qında,
Sıyrıldı kədərin, min qəmin üstə,
Tankın, təyyarənin motorlarında
Bakı yeri yirdi düşməni üstə.

Axırdı cəbhəyə qara seliyle,
Dile də gətirməz əzabını o,
Atılan topların alov əliyle
Cəbhəyə yazmışdı öz adını o.

Bakı neçə-neçə cəbhə yarındı;
Yolu irəliyi, yalnız irəli.
Bir əli torpaqdan neft çıxarırdı,
Bir əli cəbhədə yanındı, bəli!

Yuxuda ən ağır top, tanklarıyla
Düşmən yer üzündən pozmuşdu onu.
Fürer qan qoxuyan dirnaqlarıyla
Hələ xəritədə cizmişdi onu.

Dönen o illərə, bir salın nəzər,
Barı o günləri düşünün, anın,
Bir neft dənizinə dönmüşdü Xəzər
Hələ də neftlidir suları onun.

Söhret istəməyir bu qəlbi dəniz
Önda ünvanı var hər gələn yazın.
Qəhrəman şəhərlər cərgəsinə siz
Yazın! Bakının da adını yazın!

Getmək istəyirsən bəhanəsiz get

Getmək istəyirsən, bəhanəsiz get,
Oyatma mürgülü xatirələri.

Səsin həmin səsdər, baxışın ögey,
Gedirən, səsin də yad olsun barı...

Sən dəniz qoyununa tullanmış çiçək,

Üstüne dalğalar atılacaqdır.

Saxta məhəbbətin saxta səndətək

Nə vaxtsa üstündə tutulacaqdır.

Döşənib yollar tek ayaqlarına

Sənə yalvarımmı?... bu mümkün deyil!

Qoymaram qəlbim tek vüqarım sına

Alçalıb yaşamaq ömür-gün deyil.

Demirəm sən uca bir dağsan, əyil,

Demirəm qalıbdır əlacım sənə.

Nə səndə məhəbbət qara pul deyil,

Nə mən dilənçiyyəm el aćım sənə...

Getmək istəyirsən... O yol, o da sən...

Bir cüt göz baxacaq arxanca sənin.

Getdinm... Nə vaxtsa dönmək istəsən

Tikanlı yastişa döñəcək yerin.

Getmək istəyirsən... Nə daniş, nə din!

Yox ol uzaqlar tek dumanda, çəndə...

Neyimi sevmişdin? Deyə bilmədin,

İndisə yüz eyib görürən məndə.

Getmək istəyirsən, bəhanəsiz get,

Oyatma mürgülü xatirələri.

Səsin həmin səsdər, baxışın ögey,

Gedirən, səsin də yad olsun barı...

İdman

Azərbaycan-Uels oyununa hakim təyinatları açıqlanıb

Futbol üzrə "Avro 2020"nin
seçmə mərhəlesi çərçivəsində
keçiriləcək Azərbaycan-Uels
oyununa hakim təyinatları açıqlanıb.

Oyunu Almaniyadan olan
hakimlər briqadası idarə edəcək.
Görüşün baş hakimi De-niz Atayekin olacaq. Ona Eduard Beitinger və
Rafael Foltyn Kömək edəcəklər.

Dördüncü hakim funksiyasını Kristian Dinger
yerine yetirəcək.
Azərbaycan-Uels oyunu noyabrın 16-da
"Bakcell Arena"da keçiriləcək.

Azərbaycan idmançıları ciu-citsu
üzrə Tbilisi'də keçirilən
ciu-citsu dünya çempionatında 20 medal qazanıblar

Azərbaycan idmançıları
Tbilisi'də keçirilən ciu-citsu üzrə dünya
çempionatında 20 medal qazanıblar.

Cəmpionatda ölkəmizi
Azərbaycan Ciu-citsu
Federasiyasının kontakt ciu-citsu üzrə 21 üzvü
təmsil edib. Azərbaycan komandası ilk dəfə
iştirak etdiyi cəmpionatda 8 qızıl, 8 gümüş,
4 bürünc medal qazanıb. Yarışda Kənan Abaszadə, Zaur Mirzəzadə, Jasmin Xəlilova,
Anar Tağızadə, Bəxtiyar Məcidov, Ağahüseyn
Atakişiyev, Rəsul Süleymanov və İnsaf Əliyev
bütün rəqiblərini məğlub edərək fəxri kürsünün
en yüksək pilləsinə qalxıblar. Əli Əliyev, Şəm-si
Hüseynov, Nihat Hüseynli, Sadiq Əliyev, Kənan
Abbaszadə, Ağahüseyn Atakişiyev, Həsən
Hüseynzadə və Fərid Əhmədov isə finalda
məğlub olaraq gümüş medalla kifayətleniblər.
Digər üç idmançıımız Fərid Əhmədov, Ayaz
Abbasov hər biri bir bürünc, Mirzə Məmmədov
isə həm kontakt ciu-citsu və nevaza növündə
iki bürünc medal qazanıb.

Taekvondoçularımız "Koreya
səfəri" kuboku yarışında üç medala
sahib olublar

Koreyanın Muju şəhərində taekvondo üzrə "Koreya
səfəri" kuboku yarışı keçirilib. Hər il Koreyanın müxtəlif
ölkələrdəki səfirlilikləri taekvondo
üzrə yarışlar təşkil edir. Bu il keçirilən yarışların
qalibi arasında isə ilk dəfə dünya birinciliyi
keçirilib.

Respublikamızda da artıq bir neçə ildir "Koreya
səfəri" kuboku yarışları təşkil olunur. Bu il
turnirdən seçilən üç idmançıımız ölkəmizi
dünya birinciliyində təmsil edib və hər üçü mü-kafatçılar
surasında yer alıb. Koreya Respublikasının
Azərbaycandakı səfirliyinin dəstəyi ilə
yarışa qatılan Məmməd Abdullayevin təmələrindən
Səyyad Dadaşov (51 kq) və Yaşar
Məmmədli (63 kq) qızıl medal qazanaraq fəxri
kürsünün en yüksək pilləsinə qalxıb. Digər
idmançıımız Riyad Şirəliyev (55 kq) isə dünya
birinciliyinin bürünc medalına sahib olub.

Azərbaycan karateçiləri Belçikada
2 medal qazanıblar

Azərbaycan karateçiləri
Belçikanın Lyej şəhərində keçirilən
beynəlxalq turnirdə 2 medal qazanıblar.

Təmsilçilərimiz Suada Kərimova (16-17 yaşlı
gənclər, kumite 47 kq) və Neda Rezai
(böyükələr, kata) bürünc mükafata sahib olublar.
Beynəlxalq hakimlər Cahangir Babayev və
Vüqar Kərimov dəvetə əsasən turniri idarə
eden